



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.003.02.2016
P/16/035

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/035 - Realizacja przez Policję i straże miejskie (gminne) zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Krzysztof Rajczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99115 z dnia 10 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli, str. 1-2) 2. Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99119 z dnia 1 marca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Straż Miejska w Opolu, 45-072 Opole, ul. Reymonta 47B ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Bukowski, Komendant Straży Miejskiej w Opolu ² (dowód: akta kontroli str. 20-21)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Straż Miejska podejmowała działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, jednak – jak wynika z danych statystycznych będących w posiadaniu Straży oraz danych wg Systemu Ewidencji Wypadków i Kierowców uzyskanych w trakcie kontroli NIK³ – liczba wypadków i kolizji drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów w latach 2014-2015 nie uległa zmniejszeniu. Wszystkim strażnikom zapewniono udział w szkoleniach podstawowych i uzupełniających z zakresu kontroli ruchu drogowego; organizowano z Komendą Miejską Policji w Opolu wspólne patrole piesze oraz współpracowano z tzw. *oficerem rowerowym*⁴. Przedstawiciel Straży Miejskiej uczestniczył w posiedzeniach Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Opolu oraz Opolskiej Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego⁵. W okresie rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, strażnicy miejscy monitorowali przejścia dla pieszych w okolicach szkół, a w trakcie roku szkolnego przeprowadzali prelekcje na tematy związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Działania te, wraz z ciągłą obserwacją stref objętych zasięgiem kamer monitoringu miejskiego, choć mogły przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów to jednak - w ocenie NIK - były niewystarczające. Pomimo iż Komendantowi znane były wyniki analiz bezpieczeństwa w ruchu na drogach publicznych miasta Opola opracowane przez Urząd Miasta Opola na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Opolu⁶, to jednak nie ustalił on obowiązku typowania miejsc szczególnie niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów oraz nie sporządzał analiz ani też nie podejmował działań w zakresie umożliwiającym identyfikację lokalizacji miejsc najbardziej

¹ Dalej: Straż Miejska.

² Pełniący tę funkcję od 1 marca 2009 r.; dalej: Komendant.

³ Dalej: SEWIK.

⁴ Osoba wchodząca w skład Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Opolu..

⁵ Dalej: OWR BRD.

⁶ Dalej: KMP.

niebezpiecznych dla niechronionych uczestników ruchu. Zaniechanie to ograniczyło możliwość właściwego ukierunkowania działań strażników miejskich na bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów. Nie podejmowano również działań mających na celu identyfikowanie problemów lub trudności systemowych związanych z realizacją przydzielonych strażnikom zadań dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz nie dokonywano analiz obowiązujących regulacji wewnętrznych w celu usprawnienia organizacji działań Straży Miejskiej w ww. zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Straży Miejskiej w zakresie identyfikacji i monitorowania lokalizacji najbardziej niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów

Opis stanu
faktycznego

1.1. Sprawy organizacyjne

Straż Miejska została utworzona na podstawie uchwały Rady Miasta Opola z dnia 25 czerwca 1992 r.⁷ Jej strukturę organizacyjną oraz zadania⁸ określał m.in. Statut⁹ oraz Regulamin Straży Miejskiej, stanowiący załącznik do uchwały Rady Miasta Opola z dnia 26 stycznia 2012 r.¹⁰ Zgodnie ze Statutem do podstawowej działalności Straży Miejskiej należało m.in. czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym oraz prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym mającym na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców (dzieci i dorosłych) miasta.

Zgodnie z ww. Regulaminem do zadań Straży Miejskiej związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego oprócz zadań wynikających z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *strażach gminnych*¹¹ należało m.in. egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w ruchu drogowym ze szczególnym uwzględnieniem stref ograniczonego ruchu w centrum miasta oraz ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężarowych. Ponadto, jako zadanie Straży wskazano kontrolowanie za pomocą urządzeń samoczynnie rejestrujących przekroczenie dozwolonej prędkości¹² i ujawnianie przypadków niezastosowania się do sygnalizacji świetlnej w zakresie określonym w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym*¹³. W siedzibie Straży prowadzony był również całodobowy monitoring wizyjny obejmujący widok z 33 kamer rozmieszczonych na terenie miasta.

(dowód: akta kontroli, str. 5-19, 190)

Według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. w Straży Miejskiej wszystkie stanowiska były obsadzone, a zatrudnienie wynosiło 70 osób (68 etatów), w tym 59 osób na stanowiskach strażników (59 etatów), 6 osób (4,75 etatu) na stanowiskach urzędniczych i 5 osób (4,25 etatu) na stanowiskach pomocniczych i obsługi. Stan zatrudnienia nie uległ zmianie w latach 2014-2015.

(dowód: akta kontroli, str. 24-26)

⁷ Uchwała nr XXXI/139/92 w sprawie utworzenia jednostki budżetowej.

⁸ W latach 2012-2016 (do dnia zakończenia kontroli).

⁹ Nadany uchwałą Rady Miasta Opola nr LXVI/744/06 z dnia 29 czerwca 2006 r.

¹⁰ Uchwała nr XXII/341/12 w sprawie nadania Regulaminu Straży Miejskiej w Opolu.

¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1383 ze zm.

¹² Do 31 grudnia 2015 r.

¹³ Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 ze zm.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. 58 strażników posiadało zaświadczenia o ukończeniu szkolenia podstawowego zakończonego egzaminem¹⁴, a jedna osoba była w trakcie kursu podstawowego¹⁵. Spośród ogółu zatrudnionych strażników 50 osób podjęło pracę w latach 1991-2008 i przed upływem 2008 r. ukończyło szkolenie podstawowe. Pozostałych ośmiu strażników zatrudnionych w latach 2009-2015 ukończyło szkolenie podstawowe zakończone pozytywnym wynikiem egzaminu po upływie od jednego do dziewięciu miesięcy (w jednym przypadku) od dnia zatrudnienia w Straży Miejskiej.

(dowód: akta kontroli, str. 33)

W ramach tych szkoleń, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego¹⁶, realizowana była m.in. tematyka z zakresu ruchu drogowego. Program szkolenia obejmował 32 godziny dydaktyczne, w ramach których omawiano wybrane zagadnienia w ww. zakresie, w tym m.in. warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz warunki ich umieszczania na drogach.

Szczegółowy program szkolenia podstawowego dla zagadnień wskazanych w pkt. 10 i pkt. 14 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników miejskich (gminnych)¹⁷ opracował podmiot szkolący. Straż Miejska nie prowadziła we własnym zakresie szkoleń podstawowych, a strażnicy byli kierowani na szkolenie podstawowe do podmiotów, o których mowa w § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że zajęcia prowadzone są w Ośrodku szkolenia strażników miejskich (gminnych) przez profesjonalnych prelegentów między innymi wykładowców Wyższej Szkoły Oficerskiej Policji w Szczytnie, jak również wykładowców prawa w formie teoretycznej oraz praktycznej.

(dowód: akta kontroli, str. 26-27)

Uczestnictwo strażników w szkoleniach z zakresu ruchu drogowego zostało potwierdzone w zaświadczeniach wystawionych przez organizatorów szkolenia podstawowego.

(dowód: akta kontroli, str. 35-52)

W latach 2012-2013 Komendant Straży Miejskiej zorganizował sześć¹⁸ szkoleń uzupełniających dotyczących wybranych zagadnień z zakresu uprawnień strażników do kontroli ruchu drogowego. W okresowym przeszkoleniu w roku 2013 uczestniczyło 58 strażników Straży Miejskiej oraz 56 strażników straży miejskich z terenu województwa opolskiego. Obowiązek zorganizowania ww. szkolenia uzupełniającego wynikał z § 15 ust. 6 rozporządzenia w sprawie kontroli ruchu drogowego. W późniejszym okresie, tj. w latach 2014-2016 (do dnia zakończenia kontroli NIK) strażnicy miejscy nie brali udziału w szkoleniach w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli, str. 28, 58-66)

¹⁴ Organizatorem szkoleń było Studium Szkolenia Specjalistycznego Służb Mundurowych w Gdańsku.

¹⁵ Od dnia 9 listopada 2015 r.

¹⁶ Dz. U. Nr 132, poz. 841 ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 353 ze zm.

¹⁸ Szkolenia zostały zorganizowane w dniach 24 i 25 kwietnia 2012 r., 22 i 26 marca 2013 r. oraz 26 września 2013 r. i 3 października 2013 r.

W ocenie Komendanta Straży Miejskiej *przygotowanie merytoryczne strażnika po odbyciu szkolenia podstawowego jest w stopniu zadawalającym. Nabyta wiedza pomaga w realizowaniu codziennych obowiązków podległych strażników. Wszystkie uwagi, jeżeli takie są zgłaszane zostają bezpośrednio przekazywane do ośrodka jak również dyskutowane są na spotkaniach Krajowej Rady Komendantów RP.*

(dowód: akta kontroli, str. 28)

W zakresie zgłaszania przez strażników potrzeb szkoleniowych Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że *wszystkie szkolenia funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Opolu wynikają przede wszystkim ze zmieniających się przepisów prawa obowiązującego w funkcjonowaniu naszej jednostki i wykonywaniu czynności służbowych przez strażników. Szkolenia wewnętrzne odbywają się przez cały rok wyłączając okres urlopowy, tj. czerwiec, lipiec i sierpień. Tematyka szkoleń utrwalająca posiadaną wiedzę lub budząca kontrowersje wśród strażników jest organizowana na podstawie zapytania strażników, w jakim temacie chcieliby mieć szkolenie.*

Komendant Straży Miejskiej nie kierował zaleceń w sprawie doskazywania strażników miejskich z zakresu ruchu drogowego, w tym związanych z bezpieczeństwem pieszych i rowerzystów. Wyjaśnił, że tego nie czynił, ponieważ strażnicy nie zgłaszali wniosków związanych z doskazywaniem w zakresie ruchu drogowego, a sam z własnej inicjatywy nie organizował w latach 2014-2015 szkolenia z zakresu ruchu drogowego, w tym związanych z bezpieczeństwem pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 28)

1.2. Komendant nie nałożył na podległych pracowników obowiązku typowania miejsc szczególnie niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów ponieważ - jak wyjaśnił - *nie wynika to z żadnych obowiązujących przepisów prawa dotyczących działalności naszej jednostki.*

(dowód: akta kontroli, str. 68)

1.3. Komendant nie sporządzał analiz (sprawozdań) dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyjaśniając, iż z takimi informacjami był zapoznawany podczas posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa i Porządku przy Prezydencie Miasta Opola w czasie których referował to zagadnienie funkcjonariusz Komendy Miejskiej Policji w Opolu. Informacja ta była przekazywana podległym strażnikom na odprawach kadry kierowniczej oraz na spotkaniach z całą załogą w czasie szkoleń.

(dowód: akta kontroli, str. 68)

Z analizy bezpieczeństwa w ruchu na drogach publicznych w 2014 r. na terenie Opola, sporządzonej przez Urząd Miasta Opola, wynika że odnotowano łącznie 178 wypadków, z tego do 43 (24,5%) wypadków doszło z udziałem pieszych oraz do 23 (13,1%) wypadków z udziałem rowerzystów. Śmierć poniosło trzech pieszych (6,9% wszystkich wypadków z udziałem pieszych) i jeden rowerzysta, a rannych zostało 45 pieszych i 22 rowerzystów.

Wprawdzie w 2015 r. nastąpił spadek ogólnej liczby wypadków do 150 (spadek o 14% w stosunku do roku ubiegłego), to jednak wzrosła liczba wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów. W 2015 r. odnotowano 37 wypadków z udziałem pieszych, co stanowiło 24,1% ogólnej liczby wypadków (spadek o 0,4% w stosunku do roku ubiegłego) oraz 36 wypadków z udziałem rowerzystów, co stanowiło 24% ogólnej liczby wypadków (wzrost o 11% w stosunku do roku ubiegłego). Śmierć poniosło dwoje pieszych i dwoje rowerzystów, (wzrost o 1,4% w stosunku do 2014 r.), a rannych zostało 41 pieszych i 34 rowerzystów.

W latach 2015-2016 Straż była zapoznawana z analizami bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych na terenie Opola za rok poprzedni. Analizy te zawierały informacje statystyczne dotyczące m.in. liczby odnotowanych zdarzeń drogowych

wraz z liczbą zabitych i rannych, przyczyn i sprawców zdarzeń drogowych, oraz wykaz ulic z największą liczbą zdarzeń drogowych z podaniem liczby wypadków, kolizji oraz liczby zabitych i rannych. Dodatkowo analiza bezpieczeństwa za 2015 r., omawiana na posiedzeniu Komisji do Spraw Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w dniu 12 lutego 2016 r., zawierała m.in. lokalizację wypadków z udziałem pieszych oraz wnioski w zakresie planowanych akcji edukacyjnych i prewencyjnych wśród rowerzystów. Obie analizy nie zawierały lokalizacji wypadków z udziałem rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 89-103, 545-552)

W informacji, uzyskanej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁹, Komendant Miejski Policji w Opolu podał, że w latach 2014-2015 na terenie Opola miało miejsce odpowiednio 66 i 82 kolizje z udziałem pieszych i rowerzystów. Najliczniejszą grupę uczestników kolizji wśród pieszych stanowiły osoby w wieku od 30 do 65 lat.

(dowód: akta kontroli, str. 518)

1.4. Komendant nie otrzymywał od Prezydenta Miasta Opola lub od radnych Miasta Opola bezpośrednich wytycznych i zaleceń w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwłaszcza pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 68)

1.5. Komendant Straży Miejskiej nie podejmował działań w zakresie identyfikacji lokalizacji miejsc najbardziej niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów na terenie miasta, jak również nie przekazywał takich informacji Komendantowi Miejskiemu Policji w Opolu. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że *takie czynności oraz analizę miejsc prowadzi Policja*. Dodał ponadto, że *w trakcie codziennych odpraw strażników zlecane były im zadania związane z bezpieczeństwem pieszych i rowerzystów ze szczególnym uwzględnieniem blokowania przejść dla pieszych oraz ścieżek rowerowych przez pojazdy, jak również poruszania się rowerzystów po jezdni w miejscach gdzie są wyznaczone ścieżki rowerowe w wyznaczonych im rejonach*.

Komendant Straży nie występował do właściwej jednostki organizacyjnej Policji o przekazanie danych z wykorzystywanego przez tą formację SEWIK dotyczących zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów na terenie obejmującym zasięg jej działania. W wyjaśnieniu podał, że z taką informacją był zapoznawany na Komisji Porządku przy Prezydencie Miasta Opola, jak również taka informacja była przekazywana przez Policję na Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Urzędzie Miasta.

(dowód: akta kontroli, str. 119)

W okresie objętym kontrolą do Komendanta Straży Miejskiej wpływały informacje dotyczące m.in. lokalizacji miejsc niebezpiecznych dla pieszych lub rowerzystów związane np. z uszkodzeniami pokryw studzienek telekomunikacyjnych i deszczowych, podmytych chodników, *uszkodzonymi znakami drogowymi, niedziałającymi latarniami*. Informacje te pochodziły od mieszkańców i były zgłaszane do dyżurnego Straży Miejskiej i realizowane na bieżąco przez patrole. Takie informacje przekazywane były bezpośrednio również dyżurnemu przez „oficera rowerowego Urzędu Miasta Opola”.

(dowód: akta kontroli, str. 119, 575-577)

W Straży prowadzona była *Elektroniczna Książka Dyżurnego Straży Miejskiej*, w której ewidencjonowane były wszystkie zgłoszenia, w tym zidentyfikowane w wyniku obserwacji stref objętych monitoringiem miejskim, od mieszkańców,

¹⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, dalej: ustawa o NIK.

urzędów, organów i instytucji znajdujących się na terenie Opola. W ewidencji tej zapisywane były również zdarzenia dotyczące ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli, str. 158-159)

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że jego inicjatywą są zadania przydzielane strażnikom *które dotyczą kontroli przejść dla pieszych w okolicach szkół znajdujących się na terenie miasta Opola szczególnie w okresie rozpoczęcia (przez min. dwa tygodnie) i zakończenia roku szkolnego. Zadania takie są również realizowane w ciągu roku szkolnego przez strażników rejonowych podczas wykonywania obowiązków służbowych oraz profilaktyków szkolnych. Do realizacji powyższego zadania wykorzystywana jest kamera mobilna będąca na wyposażeniu SM, która monitoruje tereny przejść pieszych w okolicach szkół we wrześniu, czynności realizowane są wspólnie przez strażników z funkcjonariuszami Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.*

(dowód: akta kontroli, str. 68, 81-86, 104, 105)

1.6. Zarządzeniem²⁰ Prezydenta Miasta Opola w skład Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego powołano przedstawiciela Straży Miejskiej w Opolu. Jak wyjaśnił Komendant Straży Miejskiej, pracownik reprezentujący Straż Miejską *na bieżąco informował zarządcę drogi o występowaniu lokalizacji, w których istniejące rozwiązania infrastrukturalne mogą mieć negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Również w imieniu Straży Miejskiej składa wnioski mające poprawić bezpieczeństwo tej grupy uczestników ruchu drogowego. Kolejnym bezpośrednim udziałem w poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego są w/w komisje wyjazdowe na terenie miasta Opola, których zadaniem jest kontrola zgłoszeń i usprawnień rozwiązań dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. Straż Miejska ma również stałego przedstawiciela w OWR BRD działającej z inicjatywy Marszałka Województwa Opolskiego, na której również są analizowane sprawy dotyczące bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.*

(dowód: akta kontroli, str. 119, 121-125)

1.7. W okresie objętym kontrolą Straż Miejska nie prowadziła we współpracy z Policją szkoleń i ćwiczeń, o których mowa w art. 9 ust. 5 pkt 5 ustawy o *strażach gminnych*, dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. Natomiast, jak wskazano w pkt. 1.1. wystąpienia, w dniach 24 i 25 kwietnia 2012 r., 22 i 26 marca 2013 r. oraz 26 września 2013 r. i 3 października 2013 r. Komendant Straży Miejskiej zorganizował szkolenia z zakresu ruchu drogowego dla strażników miejskich. Szkolenia te zostały przeprowadzone w siedzibie Straży Miejskiej przez funkcjonariuszy Policji z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu oraz pracownika z Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji.

(dowód: akta kontroli, str. 53-66, 120)

1.8. Działając na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy o *strażach gminnych* Prezydent Miasta Opola w dniu 31 stycznia 2011 r. zawarł z Komendantem Miejskim Policji w Opolu *Porozumienie w sprawie współpracy pomiędzy Komendą Powiatową Policji w Opolu, a Strażą Miejską w Opolu*²¹. Porozumienie stanowiło deklarację stałej i ścisłej współpracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Opola. Straż Miejska zobowiązana została do egzekwowania przestrzegania przez użytkowników dróg przepisów ruchu drogowego w zakresie kompetencji przewidzianych dla straży gminnych, a Komenda Miejska Policji - do zapewnienia kadry do przeprowadzania szkoleń specjalistycznych strażników miejskich. Ponadto zobowiązano się wzajemnie m.in. do stałej i wzajemnej wymiany

²⁰ Nr OR.I.0151-1945/10 z dnia 17 maja 2010 r. w sprawie powołania Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

²¹ Dalej: Porozumienie z Policją.

informacji na temat bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz wymiany informacji w zakresie obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych. Komendant Straży nie zawierał samodzielnie porozumień w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 113-116)

1.9. Komendant nie dysponował miejskim programem poprawy bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym, opracowanym przez Komendanta Miejskiego Policji, jak również nie otrzymywał od właściwej jednostki organizacyjnej Policji analiz stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności w zakresie dotyczącym jego niechronionych uczestników, uwzględniających czas występowania zagrożeń oraz miejsca niebezpieczne na terenie miasta Opola. Jak wyjaśnił Komendant, informacje w ww. zakresie były przekazywane przez funkcjonariusza Policji podczas posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

(dowód: akta kontroli, str. 120)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż w latach 2014-2015 na terenie Miasta Opola piesi i rowerzyści byli uczestnikami 287 wypadków i kolizji drogowych. Zdaniem NIK, zaniechanie określenia kryteriów wyboru niebezpiecznych lokalizacji dla tych uczestników ruchu drogowego oraz brak ustalenia (w formie dokumentu) takich lokalizacji ograniczało możliwości koncentrowania działań Straży Miejskiej w obrębie takich lokalizacji, a także ich monitorowania pod kątem bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 518)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Pomimo, iż podczas posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Komendant był zapoznawany z analizami dotyczącymi bezpieczeństwa ruchu drogowego to jednak w latach 2014-2015 nie podejmował działań w zakresie identyfikacji lokalizacji najbardziej niebezpiecznych miejsc dla pieszych i rowerzystów na terenie Opola. Wprawdzie obejmowano nadzorem przejścia dla pieszych w okolicach szkół, to jednak działania te miały doraźny charakter, gdyż były prowadzone w okresie rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego.

2. Skuteczność działań Straży Miejskiej na rzecz bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów

Opis stanu
faktycznego

2.1. W Straży Miejskiej nie podejmowano działań mających na celu zidentyfikowanie problemów i trudności systemowych w zakresie realizacji przez strażników zadań związanych z ruchem drogowym. Nie dokonywano analiz obowiązujących regulacji wewnętrznych Straży Miejskiej w celu usprawnienia organizacji działań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że *działania podejmowane w zakresie warunków do sprawnej i skutecznej działalności w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego prowadzone są w (...) na codziennych odprawach funkcjonariuszy do służby, sprawy omawiane są również na odprawach kadry kierowniczej, jak również cały katalog działań profilaktyków szkolnych w czasie prowadzenia prelekcji w szkołach. W Straży Miejskiej Opola nie jest prowadzony monitoring działań strażników zajmujących się ruchem drogowym pod kątem problemów i trudności systemowych związanych z realizacją przydzielonych im zadań. (...) W Straży nie są prowadzone analizy wewnętrzne w celu usprawnienia organizacji działań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.*

(dowód: akta kontroli, str. 134)

2.2. Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz do wykonywania kontroli ruchu drogowego posiadali wszyscy strażnicy zatrudnieni w Straży Miejskiej.

(dowód: akta kontroli, str. 136-137)

2.3. W *Porozumieniu z Policją* przewidziane zostało m.in. wspólnie koordynowanie rozmieszczenia służb policyjnych i straży miejskiej, z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie oraz wspólne prowadzenie działań porządkowych. W 2014 r. i 2015 r. strażnicy miejscy przeprowadzili z funkcjonariuszami Policji odpowiednio 519/549 patroli, w trakcie których wylegitymowano 1 295/2 327 osób, a w stosunku do 656/1 638 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Przeprowadzono również odpowiednio 1 032/3 533 wspólnych interwencji oraz zrealizowano 1 032/2 045 zgłoszeń dyżurnych Policji lub Straży Miejskiej.

(dowód: akta kontroli, str. 180, 192)

Komendant Straży Miejskiej nie określił wskaźników dotyczących realizacji zadań skierowanych na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach. Wyjaśnił natomiast, że *w trakcie cotygodniowych odpraw kadry kierowniczej wielokrotnie omawiano tematykę bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych i ukierunkowywanie rejonowych strażników do podejmowania czynności związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.*

(dowód: akta kontroli, str. 237, 559-573)

W zakresie dyslokacji patroli Komendant Straży wyjaśnił, że patrole kierowane były m.in. w miejsca określone w informacjach uzyskanych od mieszkańców miasta Opola, instytucji oraz z monitoringu wizyjnego. Ponadto *dyslokacja patroli w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego odbywa się na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Opola, Komendantem Miejskim Policji oraz Komendantem Straży Miejskiej w Opolu. W przypadku wystąpienia dodatkowych wytycznych takie uzgodnienia są prowadzone pomiędzy Komendantem Straży Miejskiej i komendantem Miejskim Policji w Opolu (przykładem takiej dyslokacji służb jest wspólny patrol w ścisłym Śródmieściu wskazanym w cedule kontroli rejonu).*

(dowód: akta kontroli, str. 134)

Straż Miejska prowadziła wspólnie z Policją również działania z wykorzystaniem kamery mobilnej monitorującej wyznaczone miejsca przejść dla pieszych. W okresie objętym kontrolą, kamery tej użyto 12 razy (głównie przy szkołach w okresie rozpoczęcia roku szkolnego).

(dowód: akta kontroli, str. 81-86)

W prowadzonej w Straży Miejskiej *Elektronicznej Książce Dyżurnego Straży Miejskiej*, każdemu zgłoszeniu nadawano kolejny numer, rejestrowano datę, godzinę i treść zgłoszenia, dokonywano identyfikacji zgłaszającego oraz wpisywano dyspozycję wykonania zgłoszenia. W roku 2014 Straż Miejska przyjęła ogółem 10 273 zgłoszeń²², z tego m.in. 3 873 zgłoszenia dotyczyły nieprawidłowego parkowania, 1 128 zaśmiecania i zabrudzenia, 1 184 osób nietrzeźwych i spożywania alkoholu.

²² Z tego 7613 - od mieszkańców Opola, 630 - od patroli Straży Miejskiej, 756 - od instytucji, 933 - z monitoringu i 341 - od Policji.

W 2015 r. Straż Miejska przyjęła ogółem 10 826 zgłoszeń²³, z tego m.in. 5 860 zgłoszeń dotyczyło nieprawidłowego parkowania, 1 261 zaśmiecania i zabrudzenia, a 1 102 osób nietrzeźwych i spożywania alkoholu.

(dowód: akta kontroli, str. 176-199)

Do Komendanta wpływały również uwagi, wnioski i pisma (od osób fizycznych oraz podmiotów trzecich) dotyczące podjęcia przez strażników działań w niebezpiecznych dla pieszych i rowerzystów lokalizacjach. Wnioski takie były przekazywane do rozpatrzenia na posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego²⁴.

(dowód: akta kontroli, str. 135, 538-543, 555-558)

2.4. Straż Miejska zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez strażę gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży²⁵, aktualizowała dane zawarte w ewidencji co pół roku, według stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia i przekazywała je zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy o strażach gminnych Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Opolu, a także do wiadomości Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

(dowód: akta kontroli, str. 160-161, 189)

Komendant Straży Miejskiej, poza wyżej wymienioną ewidencją, prowadził w formie elektronicznej²⁶ *Ewidencję Wyników Działań Straży Miejskiej*, która oprócz rodzaju i kwalifikacji prawnej czynu ujawnionego w ramach interwencji, zawierała także rejestr zastosowanych przez strażników miejskich środków prawnych, w tym informacje o rodzaju wykroczeń, zastosowanych pouczeniach, nałożonych mandatach (i ich wysokości) oraz skierowanych wnioskach do sądów.

(dowód: akta kontroli, str. 213-218)

Strażnicy po każdej przeprowadzonej interwencji dotyczącej popełnienia wykroczenia, sporządzali karty interwencji, w których podawano m.in. rodzaj interwencji, czy też rodzaj i kwalifikację prawną czynu. Ponadto strażnicy sporządzali zestawienia wykonanych w danym tygodniu zadań podając m.in. rodzaj wykonywanych zadań, liczbę i rodzaj zastosowanych środków prawnych, a w przypadku nałożonych mandatów również ich wartość.

(dowód: akta kontroli, str. 219-220)

2.5. Prowadzone przez Straż Miejską ewidencje umożliwiały ustalenie liczby zgłoszeń, interwencji i zastosowanych środków prawnych w stosunku do kierowców naruszających przepisy w zakresie wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Ewidencje te nie zawierały szczegółowych danych dotyczących parkowania pojazdów na chodnikach i drogach rowerowych oraz parkowania w rejonie przejść dla pieszych.

W 2014 r. 8 776 spraw, a w 2015 r. 8 524 sprawy dotyczyły wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, z tego odpowiednio: nałożono 1 066/1 204, mandatów karnych na łączną kwotę 103,1 tys. zł/111,5 tys. zł, pouczone 7 116/7 024 osoby, skierowano do sądu 192/259 wniosków o ukaranie,

²³ Z tego 7916 - od mieszkańców Opola, 360 - od patroli Straży Miejskiej, 845 - od instytucji i 1705 - z monitoringu.

²⁴ Dotyczyły one m.in.: wprowadzania zakazu zatrzymywania, dostosowania oświetlenia przejść dla pieszych zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz wyznaczenia przejścia dla pieszych.

²⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 639 ze zm.

²⁶ System informatycznego wspomaganie działań Straży Miejskiej - Spółka Tensoft Sp. z o.o.

a 402/37 spraw przekazano innym organom²⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 219-236)

2.6. W okresie objętym kontrolą strażnicy Straży Miejskiej nie brali udziału w wizytach studyjnych w innych miastach Polski lub innych państwach mających na celu zapoznanie się z rozwiązaniami infrastrukturalnymi (w tym dotyczącymi organizacji ruchu), instytucjonalnymi oraz prawnymi związanymi z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w szczególności pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 240)

2.7. Żaden z przedstawicieli Straży Miejskiej w Opolu nie opiniował projektów organizacji ruchu drogowego. Jednakże przedstawiciel Straży Miejskiej, będący członkiem Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego miał możliwość składania wniosków do projektów organizacji ruchu drogowego przedkładanych podczas posiedzeń tej Komisji. W 2014 r. przedstawiciel Straży Miejskiej uczestniczył w 19 z 43 posiedzeń ww. Komisji, a w 2015 r. w 29 z 47 posiedzeń tej Komisji.

(dowód: akta kontroli, str. 121-124, 240)

Osoba wyznaczona do udziału w posiedzeniach ww. Komisji była wieloletnim pracownikiem Straży, posiadała wykształcenie wyższe i została objęta szkoleniem podstawowym.

(dowód: akta kontroli, str. 240, 247, 451-458)

Na podstawie protokołów z posiedzeń ww. Komisji ustalono, iż przedstawiciel Straży Miejskiej negatywnie zaopiniował wprowadzenie zakazu zatrzymywania się na ul. Granicznej (przy murze Nutricii), wnioskował o zastosowanie oświetlenia przejść dla pieszych zgodnie z dokumentem pn. *Ochrona pieszych. Podręcznik dla organizatorów ruchu pieszego*, poparł likwidację tabliczek T-22 pod znakami B-2 i D-3 przy ulicy Ostrówek (wnioski przyjęte), a także wnioskował o wyznaczenie przejścia dla pieszych przez ulicę Bielską w rejonie skrzyżowania z ulicą Cieszyńską (Komisja nie przyjęła wniosku).

(dowód: akta kontroli, str. 538-558)

2.8. Straż Miejska w Opolu współpracowała z Policją w ramach Krajowego Programu Poprawy Bezpieczeństwa Pieszego w Ruchu Drogowym na lata 2015-2016. Przedstawiciele Straży Miejskiej wspierali Policję w zakresie zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez m.in. wspólne patrole oraz uczestnictwo w odprawach do służby m.in. w związku z zabezpieczeniem obchodów Nowego Roku, Świąt Wielkanocnych oraz Bożego Narodzenia, świąt państwowych, Dnia Wszystkich Świętych, jak też w okresach rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego.

(dowód: akta kontroli, str. 241)

W ramach współpracy Straży Miejskiej w Opolu z Komendą Miejską Policji w Opolu, w dniu 15 czerwca 2015 r. została zawarta *Cedula Patrolu Pieszego*, na podstawie której organizowano wspólne patrole piesze w rejonie Śródmieścia Opola. Dokument ten wskazywał miejsca i rejony zagrożone oraz zawierał wykaz zadań doraźnych dla każdej z dwóch zmian (7:30-14:30 oraz 14:30-20:45).

²⁷ W tym: w 2014 r. za wykroczenie z art. 92 kodeksu wykroczeń pouczone 4 636 osób, wystawiono 638 mandatów i skierowano 69 wniosków do sądu, a w 2015 r. odpowiednio 3 997 osób, 702 mandaty, 87 wniosków do sądu. Za inne wykroczenia przepisów w ruchu drogowym określone w art. 97 Kodeksu wykroczeń w 2014 r. pouczone 1 847 osób, wystawiono 283 mandaty i skierowano 40 wniosków do sądu, a w 2015 r. odpowiednio: udzielono 2 428 pouczeń, wystawiono 300 mandatów i skierowano 40 wniosków do sądu.

Wśród zadań patroli wymieniono m.in. kontrolę sposobu parkowania pojazdów oraz kierujących niestosujących się do przepisów ruchu drogowego i znaków drogowych.
(dowód: akta kontroli, str. 502-507)

2.9. Na żadnego ze strażników miejskich nie została nałożona odpowiedzialność za sprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego. W ocenie Komendanta uzasadnione byłoby wyznaczenie na poziomie jednostki funkcjonariusza Straży Miejskiej odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, jednocześnie będącego stałym członkiem Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz OWR BRD.
(dowód: akta kontroli, str. 241)

2.10. W strukturze Straży Miejskiej zostały utworzone stanowiska ds. profilaktyki i szkoleń. Do zadań osób zatrudnionych na tych stanowiskach należało w szczególności podejmowanie działań profilaktycznych na terenie placówek oświatowych oraz patrolowanie terenów szkolnych i przyszkolnych. W okresie objętym kontrolą trzech strażników zajmowało się profilaktyką, tj. starszy inspektor ds. profilaktyki i szkoleń, aplikant ds. szkoleń i profilaktyki oraz starszy strażnik na stanowisku profilaktyka szkolnego. Na podstawie zakresów czynności tych osób ustalono, iż w zakres ich zadań wchodziło m.in. prowadzenie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, zabezpieczanie w ramach patroli szkolnych imprez szkolnych, koordynowanie i branie udziału w ogólnopolskich akcjach i programach dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.
(dowód: akta kontroli, str. 17, 19, 248-250)

Przedstawiciele Straży Miejskiej brali udział w działaniach edukacyjnych, w tym również dotyczących bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym. W 2014 r. przeprowadzono 475, a w 2015 r. 512 prelekcji w szkołach i przedszkolach, w tym odpowiednio 46 i 73 prelekcje dotyczące bezpiecznego poruszania się pieszych i rowerzystów²⁸. Ich celem było m.in. ukształtowanie świadomego uczestnika w ruchu drogowym, w tym poznanie kilku podstawowych znaków drogowych oraz omówienie tematyki poruszania się rowerem po drogach i ciągach komunikacyjnych. Programy te były inicjowane przez Straż Miejską, jednak nie określano w nich mierników efektywności. Skierowane były głównie do dzieci i młodzieży, a niektóre z nich były przedstawiane również rodzicom dzieci²⁹.
(dowód: akta kontroli, str. 69, 71, 73, 76, 271-300)

2.11. W poszczególnych latach, tj. 2014 r. i 2015 r. na działalność edukacyjną i prewencyjną Komendant Straży posiadał zapewnione środki finansowe w wysokości 5 tys. zł. W jego ocenie środki te były wystarczające i nie miały miejsca sytuacje, w których z powodu niewystarczających środków rezygnowano z udziału lub przeprowadzenia programu edukacyjnego lub prewencyjnego. Środki te wykorzystywane były przede wszystkim na zakup materiałów na potrzeby profilaktyków i na nagrody za udział w konkursach organizowanych przez Straż Miejską. W 2014 r. zakupiono m.in. zawieszki odbłaskowe i breloczki, które przekazywano uczniom szkół; materiały edukacyjne. W kolejnym roku zakupiono m.in. materiały edukacyjne, tj. „Zestaw ruchu drogowego - zestaw plansz” i zawieszki odbłaskowe.
(dowód: akta kontroli, str. 301-305)

²⁸ M.in. „Bezpieczna droga do przedszkola”, „Mały rowerzysta bezpiecznym uczestnikiem ruchu drogowego”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny rowerzysta (z wykorzystaniem miasteczka rowerowego)”, „Bezpieczny pierwszoklasista”, „Bezpieczna droga do szkoły”.

²⁹ „Stop cyberprzemocy”, „Uzależnienia”, „Odpowiedzialność karna nieletnich”.

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił również, że w ramach spotkań profilaktyków szkolnych Straży Miejskiej Opola z uczniami szkół podstawowych, gimnazjum oraz średnich na terenie miasta Opola jednym z tematów jest „Bezpieczne przejścia dla pieszych – prawidłowe zachowanie się pieszego”, jak również „Bezpieczny rowerzysta”. Prelekcje „Bezpieczny rowerzysta”, to spotkania traktujące o bezpiecznym uczestniczeniu w ruchu drogowym. Ich odbiorcami są uczniowie klas IV szkoły podstawowej, którzy przygotowują się do zdobywania karty rowerowej.

(dowód: akta kontroli, str. 68)

W 2014 r. przeprowadzono w szkołach łącznie 46 prelekcji dotyczących bezpiecznego poruszania się pieszych i rowerzystów, w których udział wzięło 1 117 uczniów. W roku 2015 przeprowadzono 73 takie prelekcje, w których udział wzięło 1 922 uczniów.

(dowód: akta kontroli, str. 68-80)

2.12. W latach 2014-2015 Komendant Straży organizował patrole rowerowe strażników miejskich³⁰. Patrole te organizowane były w miesiącach od maja do września. W 2014 r. zorganizowano łącznie 61 patroli rowerowych, w tym 8 w maju, 12 w czerwcu, 24 w lipcu oraz 17 w sierpniu.. W 2015 r. zorganizowano jedynie 20 takich patroli, w tym 11 w maju, 3 w czerwcu, 4 w lipcu, 1 w sierpniu oraz 1 we wrześniu.

(dowód: akta kontroli, str. 164, 191, 309)

Komendant wyjaśnił, że: *Główną przyczyną dysproporcji ilości patroli rowerowych były problemy z dopasowaniem funkcjonariuszy posiadających odpowiednie umundurowanie podczas jednej zmiany. Nadrzędną zasadą było skompletowanie jednego dwuosobowego patrolu posiadającego umundurowanie przeznaczone do wykonywania czynności służbowych przy pomocy roweru. Na ilość patroli miała również wpływ absencje chorobowe, urlopy oraz warunki pogodowe.*

(dowód: akta kontroli, str. 308)

Na podstawie ewidencji odpraw oraz zapisów w notatnikach strażników z miesiąca maja, lipca i sierpnia 2015 r. stwierdzono, iż patrolom rowerowym nie przypisano realizacji szczególnych zadań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, a zwłaszcza pieszych i rowerzystów.

(dowód: akta kontroli, str. 15, 310-400, 532-537)

Dodatkowo Komendant wskazał, iż *patrole rowerowe kierowane są najczęściej w rejon miasta, gdzie zabroniony jest ruch pojazdów (wyspa Bolko, park na osiedlu AK, pasaż ulicy Krakowskiej) z zadaniami kontroli miejsc przeznaczonych dla pieszych i rowerzystów, czy nie korzystają z nich również kierujący pojazdami. Patrole rowerowe kierowane są również na ogólnodostępne kąpieliska. O rejonizacji patrolu decyduje kierownik odprawiający do służby dany patrol na podstawie zapotrzebowania społeczności lokalnej.*

(dowód: akta kontroli, str. 308-309)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Wprawdzie w latach 2014-2015 podejmowano działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów obejmujące m.in. monitoring wizyjny i bezpośredni przejść dla pieszych, wspólne patrole z funkcjonariuszami Policji, działalność edukacyjną w szkołach, aktywny udział w posiedzeniach Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, to jednak nie przyczyniły się one do obniżenia liczby wypadków i kolizji drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów, gdyż

³⁰ Na wyposażeniu Straży Miejskiej w Opolu było 11 rowerów.

w stosunku do roku 2014, w 2015 r. liczba wypadków i kolizji drogowych z udziałem ww. uczestników ruchu wzrosła z 132 do 155. W ocenie NIK mogło to być spowodowane akcyjnością niektórych działań o czym świadczy np. doraźny charakter prowadzonego monitoringu przejść dla pieszych w obrębie placówek oświatowych, zamiast stałego, systematycznego działania w tym względzie.

3. Ocena współpracy Straży Miejskiej z podmiotami zewnętrznymi w zakresie inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów oraz monitorowanie działań

Opis stanu
faktycznego

3.1. Straż Miejska nie inicjowała ani też nie podpisywała z innymi podmiotami porozumień/umów o współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w szczególności pieszych i rowerzystów. Komendant wskazał natomiast, iż współpracował z radami dzielnic, wspólnotami mieszkaniowymi, urzędami, wojskiem i Policją, głównie w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenach zarządców lub gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 243)

3.2. Komendant wyjaśnił, iż współpraca z funkcjonującym na terenie miasta Opola tzw. *oficerem rowerowym* polegała głównie na bezpośrednim przyjmowaniu uwag dotyczących bezpieczeństwa rowerzystów przez dyżurnego Straży Miejskiej. Większość uwag dotyczących ruchu rowerzystów *oficer rowerowy*, który wchodził również w skład Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, przekazywał bezpośrednio podczas posiedzeń tej Komisji.

(dowód: akta kontroli, str. 243)

Oficer rowerowy wyjaśnił, iż w latach 2014-2015 do Straży Miejskiej przekazał co najmniej 14 zgłoszeń mailowych oraz co najmniej 100 zgłoszeń telefonicznych. Zgłoszenia mailowe dotyczyły głównie miejsc dzikich wysypisk, czy zniszczeń wymagających zabezpieczenia. Zgłoszenia telefoniczne dotyczyły spraw wymagających szybkiej interwencji, tj. m.in. niezwłocznego oznaczenia zerwanej studzienki czy innego groźnego miejsca lub nieprawidłowego parkowania. Pozostawał również w stałym kontakcie z przedstawicielem Straży Miejskiej wchodzącym w skład Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Dodatkowo *Oficer rowerowy* wskazał, iż: *Generalnie do współpracy ze Strażą Miejską nie ma zastrzeżeń.*

(dowód: akta kontroli, str. 401-406)

3.3. W okresie objętym kontrolą Komendant nie występował z propozycją nawiązania współpracy w zakresie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów do innych podmiotów zewnętrznych. Podejmował jednak działania, które polegały głównie na kierowaniu pism z zaleceniami zmian w organizacji ruchu drogowego w pobliżu nieruchomości wchodzących w zasób Miejskiego Zarządu Lokali Komunalnych w Opolu.

(dowód: akta kontroli, str. 407-434)

3.4. W latach 2014-2015 do Straży Miejskiej nie wpływały wnioski o nawiązanie współpracy w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności pieszych i rowerzystów. Jak wyjaśnił Komendant, Straż otrzymywała głównie zgłoszenia telefoniczne od zarządców budynków w sprawie podjęcia działań przez funkcjonariuszy mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

(dowód: akta kontroli, str. 45-450)

Przedstawiciel Straży Miejskiej wchodził w skład OWR BRD. W ramach działalności ww. Rady, Straż Miejska była współodpowiedzialna za realizację niektórych zadań określonych w planach pracy OWR BRD na dany rok. W 2014 r. Straż Miejska w ramach współpracy z OWR BRD zrealizowała działania w obszarze edukacji, takie jak „Bezpieczny pierwszoklasista”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Bezpieczna droga do i ze szkoły”, „Bezpieczne ferie zimowe”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny rowerzysta” - zajęcia w miasteczku rowerowym na osiedlu Armii Krajowej oraz patrole prewencyjne w okolicach szkół w związku z przestrzeganiem zasad ruchu drogowego. W 2015 r. Straż współorganizowała turnieje w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, akcję „Alkohol i narkotyki” - ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości bądź użyciu środków odurzających³¹, „Bezpieczna droga do szkoły” - czuwanie nad bezpieczeństwem w ruchu drogowym w rejonach szkół i drogach prowadzących do placówek oświatowych, w początkowym, po przerwie wakacyjnej okresie nauki, czy „Bezpieczna trasa” i „Bezpieczny weekend” - zapewnienie bezpieczeństwa kierującym i pieszym w czasie wyjazdów świątecznych i weekendowych³².

(dowód: akta kontroli, str. 485-493)

3.5. Przedstawiciele Straży Miejskiej nie brali udziału w innych lokalnych i ponadlokalnych inicjatywach mających na celu bezpieczeństwo ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem interesów pieszych i rowerzystów. Komendant wskazał jedynie na współpracę z Miejskim Zarządem Lokali Komunalnych Miasta Opola w zakresie organizacji ruchu drogowego na zarządzanych terenach oraz przy zabezpieczaniu corocznych świąt kościelnych i narodowych.

(dowód: akta kontroli, str. 240, 244, 246)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Wprawdzie Straż Miejska współpracowała z podmiotami zewnętrznymi w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym z tzw. *oficerem rowerowym*, to jednak współpraca ta nie była sformalizowana. Polegała głównie na bieżącym identyfikowaniu potrzeb i oczekiwań m.in. w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenach będących pod nadzorem Miejskiego Zarządu Lokali Komunalnych. Ponadto do 2015 r. Straż Miejska w ramach udziału w OWR BRD, realizowała m.in. programy edukacyjne w placówkach oświatowych na terenie miasta Opola.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

³¹ Działania wspólne z Komendą Wojewódzką Policji oraz Inspekcją Transportu Drogowego.

³² Działania wspólne z Komendą Wojewódzką Policji.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 06 maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Krzysztof Rajczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis